

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 4. 2025, sp. zn. 8 Tdo 150/2025, ECLI:CZ:NS:2025:8.TDO.150.2025.1

Číslo: 23/2026

Právní věta:

Zákonný znak spočívající v dlouhodobosti pronásledování u přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku je naplněn mnohostí a časovou souvislostí jednotlivých aktů, které na sebe nemusí bezprostředně navazovat, ale periodicky se opakují.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 09.04.2025

Spisová značka: 8 Tdo 150/2025

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nebezpečné pronásledování

Předpisy: § 354 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněných J. B. a J. B. proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 9. 2024, sp. zn. 3 To 319/2024, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Prachaticích pod sp. zn. 3 T 46/2024.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Prachaticích ze dne 25. 4. 2024, sp. zn. 3 T 46/2024, byli obvinění J. B. a J. B. uznáni vinnými přečinem nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), b), d) tr. zákoníku spáchaným ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, kterého se dopustili tím, že

v období nejméně od roku 2018 do září roku 2023, vždy od jara do podzimu, z domu č. p. XY v ulici XY ve XY a z přilehlé zahrady v souvislosti s dlouhodobými spory o průběh hranice sousedních pozemků, které vedou se svým sousedem S. N. ve společném úmyslu znepříjemnit jemu a jeho manželce K. N. užívání zahrady, která přiléhá k rodinnému domu č. p. XY, těmto dlouhodobě a soustavně vulgárně nadávali, hrubě je uráželi, vyhrožovali jim ublížením na zdraví i usmrcením, sledovali je přes vysoký betonový plot, k němuž si za tím účelem

nainstalovali kamenný stupínek, nezjištěnou látkou poškozovali rostliny na jejich zahradě, včetně těch určených k přímé konzumaci, a dopouštěli se dalších schválností, když konkrétně

obviněný J. B. osočoval K. N., že za ním měla lézt, že jej chtěla, volal na ni: „Ahoj puslo!“, posílal jí vzdušný polibek, sledoval ji přes plot, pohvizdoval na ni, nadával jí slovy: „čubko, svině komediantská“, vyhrožoval jí, že ji propíchne vidlemi, v létě roku 2023 na ni plivnul, dále nadával S. N. slovy: „komediantská svině, čuráku“, vyhrožoval mu, že mu dá do huby, že si to s ním vyřídí, že všechno vystěhují, že na ně dojde, všechno proserou, zaplatí, že on chcípne, že na něj vezme vidle, že půjde do rakve, že si jej jednou podá, a naváděl svého syna obviněného J. B., aby N. rovněž nadával,

a obviněný J. B. nadával K. N. slovy: „komediantko jedna, vy máte chování řeznického psa, zajedte, jděte si ošetřovat vašeho manžela, má úmrtní list v prdeli, jděte do prdele, čubko jedna, K., hovno mě tlačí, vy svině komediantské“, při práci na střeše svého domu jí vyhrožoval slovy: „zalezte, nebo vám něco přistane na palici“, a dále nadával S. N. slovy: „komediantská svině, zmrde, čuráku“, vyhrožoval mu slovy: „vaše rodina musí vychcípát, a já se ti o to postarám“ a dále tím, že ho propíchne vidlemi a že je jednou zabije, přičemž popsané jednání, s přihlédnutím k předešlým incidentům, vzbuzovalo ve S. N. a v K. N. důvodné obavy o jejich život, zdraví a o jejich majetek a omezovalo je podstatným způsobem v nerušeném užívání zahrady přiléhající k jejich rodinnému domu.

2. Za tento přečin byli obvinění odsouzeni podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, jehož výkon jim byl podle § 81 odst. 1, § 84 a § 85 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání třiceti šesti měsíců za současného vyslovení dohledu. Podle § 85 odst. 3 a § 48 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku byla obviněnému J. B. uložena přiměřená povinnost podrobit se v průběhu zkušební doby vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy. Podle § 85 odst. 3 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 3 tr. zákoníku byla každému z obviněných uložena přiměřená povinnost, aby v průběhu zkušební doby nahradil podle svých sil újmu způsobenou poškozeným. Podle § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku za použití § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku byl každému obviněnému uložen peněžitý trest v celkové výměře 40.000 Kč, a podle § 68 odst. 5 tr. zákoníku jim bylo povoleno jej uhradit ve stanovených splátkách. Rovněž bylo rozhodnuto o povinnosti obviněných nahradit způsobenou škodu.

3. Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 30. 9. 2024, sp. zn. 3 To 319/2024, odvolání obviněných směřující proti uvedenému rozsudku Okresního soudu v Prachaticích podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodné.

II.

Z dovolání obviněných

4. Proti tomuto usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích obvinění podali prostřednictvím obhájce s odkazem na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. společné dovolání. Na podkladě důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. namítali vadné zjištění skutku kladeného jim za vinu. Poukazovali na to, že se soudy opíraly o svědecké výpovědi, které nebyly způsobilé objasnit subjektivní stránku ani období, po které se měli dopouštět protiprávního jednání, protože vyslechnutí svědci byli podjatí, neboť byli rodinnými příslušníky poškozených nebo šlo o osoby jim blízké či známé. Jejich výpovědi byly vykonstruované a nelze je považovat za objektivní a věrohodné.

5. Obvinění konstatovali některé pasáže z výpovědí svědků. U J. G. vytýkali, že nepopsal žádné konkrétní protiprávní jednání, kterého se měli obvinění dopustit, protože vypověděl pouze o jednom případě, ve kterém však nadávky podle svědka nebyly směřovány konkrétním osobám. Z jejího obsahu nelze dovodit, že by se dlouhodobě dopouštěli posuzovaného protiprávního jednání. U

svědecké výpovědi P. K., kterou rovněž považovali za „podjatou a vykonstruovanou“, neshledali popis žádného konkrétního incidentu, protože svědek nic přesného nepopsal a nepodal žádný časový úsek, kdy se měly údajné incidenty vůči poškozeným odehrát. Rovněž svědkyni M. S. shledali obvinění „podjatou“ a její výpověď neobjektivní s tím, že se její výpovědi týkají pouze jedné události z léta roku 2023, kdy popsala jednání obviněného J. B., k němuž se doznal, ale žádnou jinou invektivu na adresu poškozené nikdy neuvedl. Uvedli rovněž, že její tvrzení v přípravném řízení jsou strohá a stručná, kdežto v hlavním líčení se vyjadřovala rozsáhle, což je známka vykonstruovanosti popisovaných skutečností. Ani ona však nepotvrdila konkrétní jednání a nepopsala, mezi kým by se měly neshledané incidenty odehrát, co bylo přesně obsahem incidentů, v jakých časových obdobích k nim mělo docházet, a už vůbec její výpověď neprokázala dlouhodobost vytýkaného chování obviněných. Svědek S. N. ml. jako syn poškozených rovněž vypovídal neobjektivně a ve prospěch poškozených, navíc i on popsál jen jeden incident s obviněným J. B., k němuž došlo před mnoha lety.

6. Obvinění popírají, že by obviněný J. B. poškozenou K. N. častoval nadávkami „čubko“ nebo „svině komediantská“. Tvrdil, že za dlouhodobý stav nelze považovat jednorázový skutek, ke kterému se sám přiznal, kdy na poškozenou pokřikoval „K., K., hovno mě tlačí“, a že by oba obvinění na adresu poškozených uváděli další urážky, jaké jim jsou připisované, protože nemají oporu v provedeném dokazování a nejsou verifikovány jinými nestrannými důkazy. Dodali, že jde o „smyšlenky vykonstruované pro soudní řízení“ bez opory ve výsledcích provedeného dokazování, a že soud nesprávně posoudil odchod obviněného J. B. z jednací síně při hlavním líčení dne 25. 4. 2024, kdy nebral do úvahy, že je kardiak a trpí cukrovkou a pod vlivem soudního jednání se u něj dne 25. 4. 2024 natolik zhoršil zdravotní stav, že mu nezbylo než odejít ze soudní síně, což soudu avizoval.

7. Na podkladě důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. obvinění toliko vytkli, že v důsledku zásadních vad ve skutkovém zjištění došlo k nesprávnému právnímu posouzení jejich trestní věci, protože nebyla prokázána subjektivní stránka a rovněž ani objektivní stránka přečinu nebezpečného pronásledování, konkrétně dlouhodobost údajného protiprávního jednání obviněných.

8. Vzhledem k tomu, že mají za to, že se přečinu kladeného jim za vinu nedopustili, a vadně zjištěný skutkový stav věci z podnětu jejich odvolání neodstranil ani odvolací soud, v závěru dovolání navrhli, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 9. 2024, sp. zn. 3 To 319/2024, jakož i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Prachaticích ze dne 25. 4. 2024, sp. zn. 3 T 46/2024, a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu v Prachaticích, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

III.

Vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství

9. Státní zástupce (§ 265h odst. 2 tr. ř.) působící u Nejvyššího státního zastupitelství (dále „státní zástupce“) se s dovoláním obviněných neztotožnil, protože jimi vytýkané vady v řízení předcházejícím vydání napadených rozhodnutí neshledal. Naopak podle jejich obsahu má za to, že obvinění byli usvědčeni výpověďmi poškozených, které nebyly osamoceny, nýbrž podpořeny jinými ve věci provedenými důkazy. Poukázal na nevhodné označení svědků jako podjatých osob, neboť trestní řád pojem podjatosti (viz § 30 tr. ř.) se svědky nespojuje, obvinění však měli v tomto ohledu na mysli nevěrohodnost uvedených svědků, jíž se v odůvodnění svého usnesení zabýval i odvolací soud, jenž vyložil, z jakého důvodu je za nevěrohodné nepovažoval. Státní zástupce uvedenou argumentaci odvolacího soudu označil za přílehavou a jako na správnou na ni odkázal, a tudíž námitky obviněných uplatněné podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. považoval za neopodstatněné.

10. K výhradám vztahujícím se k nesprávnému právnímu posouzení podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. uvedl, že je obvinění založili na polemice se skutkovými zjištěními, což je v rozporu s tímto důvodem dovolání, protože při přezkumu na jeho základě je soud vázán skutkem tak, jak ho zjistily

soudy nižších instancí, a nikoliv v podobě, jak ho prezentovali dovolatelé. V posuzované věci však obvinění, i když poukazovali na subjektivní a objektivní stránku, brojili jen proti tomu, že tyto znaky výsledky provedeného dokazování nebyly objasněny, což na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. nedopadá, jelikož takto uvedené námitky se týkají provedených důkazů a z nich učiněných skutkových zjištění spadajících pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. I přesto konstatoval, že jde o námitku neopodstatněnou, neboť výsledky dokazování majícími odraz v popsáných skutkových zjištěních soudy doložily, že šlo o jednání trvající několik let (2018 až 2023), při němž chování obviněných směřovalo k tomu, že cíleně narušovali život poškozených způsobem vyjádřeným ve skutkových zjištěních i v použité právní kvalifikaci, přičemž zasáhli do zákonem chráněného zájmu na ochraně nerušeného mezilidského soužití. Forma, jakou čin páchali, svědčí i o úmyslu přímém podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

11. Vzhledem k tomu, že šlo o námitky opakované, jimiž se zabýval a v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal nejen soud prvního, ale i druhého stupně (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2002, sp. zn. [5 Tdo 86/2002](#)), a že oba soudy na ně řádně reagovaly a všechny rozhodné skutečnosti v odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí dostatečně vysvětlily, jde o dovolání zjevně neopodstatněné, a proto navrhl, aby je Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Vyslovil přitom souhlas s rozhodnutím o dovolání v neveřejném zasedání jak za podmínek § 265r odst. 1 písm. a), tak písm. c) tr. ř.

12. Obvinění, jimž bylo toto vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství zasláno, se k němu do doby konání neveřejného zasedání před Nejvyšším soudem nevyjádřili.

IV.

Přípustnost dovolání

13. Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání obviněných je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno oprávněnou osobou podle § 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

V.

Obecně k dovolání a jeho důvodům

14. Dovolání je mimořádným opravným prostředkem s přesně zákonem stanovenými formálními podmínkami, za nichž ho lze uplatnit (§ 265a odst. 1 tr. ř.). Každý označený důvod musí být skutečně obsahově tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou dovolatelem spatřovány v přezkoumávaném rozhodnutí. Pro naplnění deklarovaných dovolacích důvodů tudíž nepostačuje pouhý formální poukaz na příslušné ustanovení (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. [II. ÚS 279/03](#)), ale je třeba uvést konkrétní výhrady, které označený dovolací důvod vyjadřují, protože dovolání lze podat pouze z důvodů konkrétně vyjmenovaných v § 265b tr. ř.

15. Nejvyšší soud nejprve posuzuje, zda argumenty obviněného dopadají na jím označené dovolací důvody, a pouze tehdy může po věcné stránce dovolání přezkoumat. Jen faktická existence některého z důvodů uvedených v § 265b odst. 1, 2 tr. ř. je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (§ 265i odst. 3 tr. ř.).

16. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné použít, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Tento důvod je dán třemi alternativami procesních vad a vždy je třeba, aby v jejich důsledku byla vytykána skutková zjištění, která mají určující význam pro naplnění znaků trestného činu, jenž je na nich založen. Postačí, když je naplněna

alespoň jedna z těchto tří alternativ. Prostřednictvím tohoto důvodu nelze napadat jakoukoliv skutkovou okolnost, s níž se obviněný neztotožnil, ale jen takovou, která je rozhodná pro naplnění některého ze znaků skutkové podstaty posuzovaného trestného činu. Uvedenou podmínku proto nemůže splnit tvrzení existence vad týkajících se skutkových zjištění jiných, byť také významných pro rozhodnutí ve věci, která pro naplnění znaků trestného činu určující nejsou (srov. rozhodnutí č. [19/2023](#) Sb. rozh. tr., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2022, sp. zn. [8 Tdo 1377/2021](#), ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. [8 Tdo 32/2022](#), aj.).

17. Podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je zásadně možné namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Na podkladě tohoto dovolacího důvodu nelze proto přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedeného dokazování a úplnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci procesních, a nikoliv hmotněprávních ustanovení. Tyto nikoliv právní vady, ale nedostatky ve skutkových zjištěních nelze prostřednictvím tohoto důvodu vytýkat. Jestliže nepostačuje pouhý formální poukaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů, u důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. to znamená, že na něj jen nelze odkázat, aniž by nebyly řádně vymezeny hmotněprávní vady v napadených rozhodnutích spatřované, což znamená, že dovolací důvod musí být v dovolání skutečně obsahově tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou dovolatelem spatřovány v právním posouzení skutku, jenž je uveden v napadeném rozhodnutí, a teprve v návaznosti na takové tvrzené a odůvodněné hmotněprávní pochybení lze vytýkat i vadná skutková zjištění (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. [II. ÚS 279/03](#)).

18. Pro posouzení správnosti právních otázek ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu je rozhodný zásadně skutkový stav zjištěný soudy prvního, příp. druhého stupně, přičemž Nejvyšší soud je nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak ani v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2003, sp. zn. [IV. ÚS 564/02](#), či usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. [III. ÚS 282/03](#), aj.). To vyplývá z povahy dovolání jako mimořádného opravného prostředku, který je zákonem určen k nápravě procesních a právních vad rozhodnutí vymezených v § 265a tr. ř., a není a ani nemůže být další (třetí) instancí přezkoumávající skutkový stav v celé šíři, neboť hodnotit důkazy v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř. je právem a povinností soudu prvního stupně, jehož postup ve smyslu § 254 tr. ř. přezkoumává odvolací soud (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2000, sp. zn. [II. ÚS 215/99](#), nebo nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. [III. ÚS 84/94](#)).

19. Výjimku z těchto pravidel lze připustit toliko v případě nesprávné realizace důkazního řízení, má-li za následek porušení základních práv a svobod ve smyslu dotčení zásadních požadavků spravedlivého procesu (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2004, sp. zn. [I. ÚS 125/04](#), ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. [I. ÚS 55/04](#), ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. [I. ÚS 554/04](#), zejména stanovisko pléna ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. [Pl. ÚS-st. 38/14](#)). Zásah Nejvyššího soudu jako dovolacího soudu do hodnocení důkazů proto přichází v úvahu jen v případě, že by skutková zjištění byla v extrémním nesouladu s právními závěry učiněnými v napadeném rozhodnutí, o něž by se jednalo tehdy, kdyby byly zjištěny a prokázány takové vady a nedostatky, které by svědčily o zásadním zjevném nerespektování zásad a pravidel, podle nichž mají být uvedené postupy realizovány (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2000, sp. zn. [II. ÚS 215/99](#), nebo ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. [III. ÚS 84/94](#), či ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. [I. ÚS 553/05](#); též usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2005, sp. zn. [III. ÚS 578/04](#), ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. [III. ÚS 376/03](#), aj.).

20. Dovolací soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy, a proto musí obviněný nedostatky svědčící o porušení pravidel spravedlivého procesu v dovolání skutečně vytknout (srov. usnesení

Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2006, sp. zn. [8 Tdo 849/2006](#)).

VI. K námitkám obviněných

a) k námitkám podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

21. Nejvyšší soud podle obsahu dovolání shledal, že obvinění výhradami podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. podmínkám, za kterých lze tento důvod uplatnit, dostáli, protože brojili proti tomu, že svědecké výpovědi, o něž soudy svá rozhodnutí opřely, nebyly věrohodné, a pokud z nich soudy vycházely pro závěry o naplnění znaků jim za vinu kladeného přečinu, jde o alternativu tohoto důvodu, že skutková zjištění určující pro naplnění znaků trestného činu jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů, což s označeným důvodem koresponduje v jeho první alternativě. Nejvyšší soud proto s ohledem na takto vznesené námitky zkoumal, zda se soudy dopustily vytknutých nedostatků, a to s ohledem na zásadu, že těžiště dokazování je v řízení před soudem prvního stupně, případně soudu druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, odst. 7 tr. ř.). Úkolem Nejvyššího soudu v dovolacím řízení proto není hodnotit či přehodnocovat důkazy provedené soudy nižších stupňů, ale zabývat se správností jejich hodnocení z hledisek a principů stanovených v § 2 odst. 5, 6 tr. ř. při dodržení zásad spravedlivého procesu ve smyslu čl. 6 Úmluvy (srov. též nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 11. 1995, sp. zn. [III. ÚS 166/95](#), i usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. [III. ÚS 376/03](#)). Proto posuzuje, zda proces a jeho výsledky odpovídají zákonem stanoveným principům, zejména zda nenesou znaky jednostrannosti, tendenčnosti či libovůle.

22. Posoudí-li se v tomto kontextu námitky obviněných, z obsahu přezkoumávaných rozhodnutí plyne, že soudy nižších stupňů se obdobným výhradám obviněných věnovaly a svou pozornost zaměřily na objasnění rozhodných skutečností, a i s ohledem na jimi uváděnou obhajobu zkoumaly věrohodnost a přesvědčivost jimi zmiňovanými svědky podávaných skutečností. Z odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně je zřejmé, že se zabýval posuzováním věrohodnosti obviněných i obsahem svědeckých výpovědí, a to i se zřetelem na nesrovnalosti namítané v průběhu řízení, se závěrem, že vytkuté nedostatky neshledal. Uvedené závěry soudu prvního stupně po přezkoumání z hledisek uvedených obviněnými v odvolání považoval za správné i odvolací soud, který se obdobným výhradám rovněž věnoval.

23. Z obsahu přezkoumávaných rozhodnutí je zřejmá snaha soudů o shromáždění a zajištění potřebných podkladů pro spravedlivé a pochybnosti nevzbuzující rozhodnutí. Podle jejich odůvodnění se soudy zabývaly všemi podstatnými okolnostmi, především posuzovaly zajištěný důkazní materiál z hledisek významných pro to, aby mohly o vině obviněných spravedlivě rozhodnout. Prováděly důkazy jak v jejich prospěch, tak i v neprospěch, a objasňovaly hlavně povahu jednotlivých forem pronásledování poškozených, intenzitu konkrétních útoků i jejich příčinu a způsob, jakým na sebe upozorňovali, jak poškozené sledovali a jaká příkoří a naschvály jim průběžně prováděli způsobem, jak jej ve výroku o vině ve skutkových zjištěních popsal soud prvního stupně. Stanovily na základě výsledků provedeného dokazování i dobu, po kterou k takovému chování docházelo. Pochybnosti nevzbuzuje ani způsob, jakým soudy jednotlivé provedené důkazy posuzovaly.

V další části tohoto bodu a v bodech 24, 25 a 26 Nejvyšší soud uvedená zjištění rozvedl a konkretizoval.

27. Z výše uvedeného vyplývá, že se soudy obou stupňů vypořádaly se všemi rozhodnými skutečnostmi a provedly dokazování, které nevzbuzuje pochybnosti, a to ani co do jeho úplnosti. Po shrnutí všech výše učiněných zjištění k nedůvodnosti skutkových námitek obviněných lze uvést, že Nejvyšší soud nezjistil vady ve shromažďování provedených důkazů ani v procesu jejich hodnocení, který odpovídal zásadám stanoveným v § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Hodnotící úvahy soudu prvního stupně

splňují požadavky pro objektivní posouzení provedených důkazů jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, a ústí do skutkových a právních závěrů, které jsou sice odlišné od pohledu obviněných, leč jsou z obsahu provedených důkazů odvoditelné postupy nepřičítícími se zásadám logiky a požadavku pečlivého uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 20. 1. 2021, sp. zn. [IV. ÚS 2243/20](#)). Z uvedených důvodů Nejvyšší soud shledal, že z přezkoumávaných rozhodnutí i obsahu spisu je zřejmé, že soudy při objasňování skutkového stavu a hodnocení důkazů dostaly všem svým povinnostem. Ve věci neshledal ani žádné nedostatky, které by svědčily o porušení pravidel spravedlivého procesu, neboť z odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí plyne dodržení zásad stanovených v § 125 odst. 1 tr. ř. (srov. zejména náleží Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. [IV. ÚS 570/03](#)) bez známek libovůle nebo snahy vyhnout se plnění svých povinností při zajišťování rozsahu a způsobu provedení dokazování, uzavřel, že se nejedná ani o případnou existenci tzv. deformace důkazů, tj. vyvozování skutkových zjištění, která v žádném smyslu nevyplývají z provedení dokazování (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 14. 7. 2010, sp. zn. [IV. ÚS 1235/09](#), či ze dne 4. 6. 1998, sp. zn. [III. ÚS 398/97](#)).

28. Všechny popsané skutečnosti svědčí o tom, že učiněná skutková zjištění netrpí obviněnými vytýkanými vadami, jsou dostatečně objasněna a vytvářejí potřebný a dostatečný podklad pro právní závěry.

b) k námitkám podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

29. Nejvyšší soud z uvedených důvodů, když učiněná skutková zjištění netrpí žádnými vadami obviněnými vytýkanými a mají základ ve výsledcích provedení dokazování, posuzoval výhrady obviněných zaměřené proti právnímu posouzení právě na podkladě takto zjištěného skutkového stavu, jenž nemůže měnit (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu např. ve věcech ze dne 9. 4. 2003, sp. zn. [I. ÚS 412/02](#), ze dne 24. 4. 2003, sp. zn. [III. ÚS 732/02](#), ze dne 9. 12. 2003, sp. zn. [II. ÚS 760/02](#), ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. [III. ÚS 282/03](#), ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. [IV. ÚS 449/03](#), aj.). Byl přitom vázán těmi námitkami, jež obvinění uplatnili, k čemuž je třeba předeslat, že k důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. jen stručně uvedli, že v důsledku vad ve skutkovém zjištění je vadné i právní posouzení, neboť nebyla prokázána subjektivní stránka ani dlouhodobost protiprávního jednání, které je jim kladeno za vinu. Z obecného hlediska lze připustit, že takto vyjádřené výhrady se týkají hmotněprávních otázek a tedy dopadají na předmětný dovolací důvod, na druhou stranu je však zřejmé, že obvinění touto argumentací v zásadě opět brojí, resp. navazují na vady jimi vytýkané proti skutkovým zjištěním (viz výše), ale i přesto Nejvyšší soud pro úplnost považuje za vhodné i při takto nedostatečném doložení důvodů zdůraznit, že jde o tvrzení o neexistenci uvedených znaků za vinu jim kladeného přečinu, a proto je vhodné se s touto, byť stručnou a nevystižnou, námitkou vypořádat alespoň v základním smyslu.

30. Nejprve lze předeslat, že přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), b), d) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým, vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje, omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých. Jde o trestný čin úmyslný, přičemž postačí úmysl nepřímý [§ 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku].

31. Jestliže výhrady obviněných směřovaly proti tomu, že nebyl naplněn znak dlouhodobosti, je třeba zdůraznit, že podle soudy učiněných skutkových zjištění je zjevné, že činy měli obvinění páchat od roku 2018 až do září roku 2023, což představuje dobu odpovídající obecnému vymezení znaku dlouhodobosti u posuzovaného přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku, které zahrnuje dlouhodobé pronásledování jiného prováděné v konkrétních, zákonem taxativně stanovených formách jednání způsobilých v jiném vzbudit důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých. Společným jmenovatelem těchto forem je v

souhrnu záměr jiného obtěžovat tak intenzivně, že to již ohrožuje jeho psychickou a v některých případech i fyzickou integritu. Jde o obsesivní fixaci pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporně nevyžádanou a nechtěnou pozorností. Konkrétní způsoby nebezpečného pronásledování obecně zahrnují široké spektrum a různou intenzitu lidského jednání, přičemž rovněž prostředky, které pachatel používá, se liší, neboť může používat jak zdánlivě „legální“ (např. vyhledávání osobní blízkosti, zasílání SMS apod.), tak zákonem nedovolené způsoby (pomluva, vyhrožování, poškození cizí věci apod.). Jednotlivý čin přitom nemusí být nutně škodlivý, a proto ani nemusí naplňovat skutkovou podstatu toho, na co chceme prostředky trestního práva reagovat, ale v celkovém kontextu je třeba takové projevy považovat za pronásledování (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4453, 4355).

32. Dlouhodobostí je u trestného činu nebezpečného pronásledování třeba rozumět přinejmenším několik vynucených kontaktů nebo pokusů o ně, které zároveň musí být způsobilé v poškozeném vyvolat důvodnou obavu. Ojedinelé nebo náhodné projevy, byť jinak nežádoucího chování, tyto požadavky nesplňují. Zpravidla se bude jednat o soustavně, vytrvale, tvrdošjně a systematicky prováděná jednání vybočující z běžných norem chování, která mohou v některých případech i nebezpečně gradovat (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1082/2011](#), nebo ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. [8 Tdo 1084/2014](#)). Splnění požadavku dlouhodobosti je závislé na formě nebezpečného pronásledování a intenzitě, s jakou byly zákonem vyjmenované formy nebezpečného pronásledování jednáním obviněného naplněny, přičemž platí, že čím závažnější forma a vyšší intenzita jejího naplňování, tím kratší doba postačí pro vyslovení závěru, že jde o jednání dlouhodobé (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2017, sp. zn. [6 Tdo 1226/2017](#)).

33. Podle takto vymezených pravidel je zjevné, že v posuzované věci šlo o dlouhou dobu, při níž docházelo k incidentům uvedeným ve výroku rozsudku soudu prvního stupně, které se projevovaly zejména v jarních, letních a podzimních obdobích, kdy bylo možné zahradu užívat. Významná je v tomto smyslu urputnost obviněných, s níž každoročně sezónně realizovali různá jednání tak, aby v této soustavnosti a vytrvalosti systematicky znemožňovali poškozeným zahradu užívat obvyklým způsobem, do něž lze zahrnout i poklidnou a nerušenou pohodu v jádru přírody. Právě v této podobě byli poškození obviněnými limitováni v užívání zahrady, byli sledováni, osočováni, napadáni atd., a to formami, které jsou konkrétně ve výrokové části rozsudku uvedeny. Je tak zjevné, že po celé vymezené období, i když nešlo např. o každodenní realizování některé z popsaných forem pronásledování, tedy vyhrožování ublížením na zdraví nebo jinou újmu, sledováním nebo omezováním v obvyklém způsobu života, zde zejména užívání zahrady a jejích požitků, přesto dlouhodobě docházelo k těmto formám (alternativám) po dobu trvající několik let. Přestávky v zimním období, kdy tato činnost není datována, popisována, neznamenají přetržení předmětného trvajícího deliktu, pokud s přesností vymezenou jarním obdobím představujícím čas, kdy se hodnotně zahrady užívají, tato činnost na předchozí navázala, a tak trvala v daných obdobích pravidelně v četnosti využívaných forem posuzované trestné činnosti. Souvislost jako požadovaný znak u přečinu podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku zde vychází z návaznosti, která se jednotlivými ataky nasčítala v letitém tvrdošjném a intenzivním obtěžování různými praktikami majícími schopnost znemožnit, znepríjemnit a zkomplikovat život poškozených na zahradě po dobu několika za sebou jdoucích let. Z těchto důvodů Nejvyšší soud považuje i v daném případě uvedený znak dlouhodobosti za naplněný, protože závěru o tom, že o něj jde, nebrání např. sezónní povaha, pokud se vždy po uplynutí určitého zklidnění s periodickou opakovaností obvinění znovu k různým formám pronásledování vrátili (vždy od jara do podzimu), a takto své jednání realizovali po dobu 5 let (od roku 2018 do září roku 2023), což lze v obecné rovině považovat za období odpovídající požadavku dlouhodobosti (k tomu přiměřeně např. rozhodnutí pod č. [58/2008](#) Sb. rozh. tr.).

34. Z hlediska znaku dlouhé doby tohoto páčání má význam i intenzita jednotlivých forem představujících pronásledování ve smyslu § 354 odst. 1 tr. zákoníku, neboť šlo o výhrůžky [viz písm.

a)], tedy protiprávní jednání, které je objektivně způsobilé vzbudit důvodnou obavu, aniž je ovšem nutné takovou důvodnou obavu u poškozeného skutečně vyvolat (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2012, sp. zn. [7 Tdo 1492/2012](#)). V posuzované věci obvinění vyhrožovali, že poškozené propíchnou vidlemi, že na ně vezmou vidle, resp. obviněný J. B. poškozené při práci na střeše vyhrožoval, že „jí něco přistane na palici“, což jsou nepochybně výhrůžky způsobilé vzbudit v poškozených důvodnou obavu, a to zejména v kontextu všech rozhodných skutečností. Lze zmínit výpověď svědkyně M. S., že obvinění měli vyhodit nějaký nepořádek z okna na zahradu poškozených. Intenzitu těchto výhrůžek nelze posuzovat izolovaně, jen každou z nich samu o sobě, ale opět jak v kontextu celého času, tak i dalších forem, jimiž bylo pronásledování realizováno, neboť to dotváří komplexní situaci napětí, úzkosti a obav ze strany uživatelů zahrady, na níž byli poškození těmto různým útokům vystaveni.

35. Zmiňovaná dlouhodobost v posuzovaném kontextu se promítá i v aspektu vyhledávání osobní blízkosti a sledování poškozených, protože obtěžujícím a úkorným je již samo pomyšlení, že na zahradě, kde si chce její uživatel dopřát pohody a klidu, je pozorován, navíc osobou zneprátenou. V takovém případě postačovalo, jak též bylo ve věci zjištěno, že si obvinění vybudovali schůdky, aby viděli přes plot či řadu stromů, a dívali se na dění na zahradě. I tuto formu je třeba vykládat v širokém smyslu slova, neboť jedině tak lze naplnit záměr zákonodárce účinně ochránit jedince před závažnými útoky do jeho soukromí, které jsou obtěžováním, protože i takové pozorování přes plot je objektivně způsobilé vzbudit požadovanou důvodnou obavu (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4457). Lze navíc připomenout, že jednotlivé ataky obviněných přitom samostatně nijak výrazně škodlivé být nemusí, jestliže v celkovém kontextu poškozeného permanentně obtěžují, stresují nebo nežádoucím způsobem zasahují do jeho osobního života (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2017, sp. zn. [6 Tdo 1226/2017](#)).

36. O skutečnosti, že z hlediska dlouhodobosti nešlo jen o pouhý exces v krátkodobém chování, svědčí i to, že poškození v důsledku dlouho trvajících zasahování do možnosti řádně zahradu užívat, kdy byli omezováni v obvyklém způsobu využívání požitků ze zahrady, na níž obvinění zničili i některé rostliny, nechtěli na zahradu chodit mimo jiné i pro urážky a nadávky, které jim obvinění uštěďovali. Poškození nemohli užívat zahradu podle svých představ a v rozsahu, ve kterém by chtěli, obávali se pěstovat plodiny v blízkosti betonového plotu nebo v možnosti pozvat si domů návštěvu, aby ji nevystavili nepříjemnostem ze strany obviněných. K takovému narušení může dojít nejen přímým fyzickým bráněním, ale i nepřímým pronásledujícím chováním tím, že obviněný poškozeného donutí organizovat si svůj život tak, aby docházelo k co nejmenšímu kontaktu s obviněným (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017, sp. zn. [8 Tdo 94/2017](#)).

37. Nejvyšší soud na podkladě uvedených skutečností dospěl k závěru o nedůvodnosti výhrad obviněných o tom, že nebyl dán znak dlouhodobosti, protože shledal, že bylo objasněno, že jednání obviněných bylo dlouhodobé ve smyslu tohoto znaku u objektivní stránky přečinu podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku.

38. Nebylo možné přisvědčit obviněným ani v tom, že nejednali zaviněně a že soudy jejich úmysl neprokázaly. Naopak je vhodné uvést, že soudy se subjektivní stránkou činu obviněných zabývaly, když dospěly k závěru, že jednali v úmyslu přímém.

39. Podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku je trestný čin spáchán v přímém úmyslu, jestliže pachatel chtěl způsobem v trestním zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem. Podle skutečností, jak se obvinění činu dopustili a jakým způsobem se vůči poškozeným chovali, je zjevné, že vědomě a chtěně realizovali svůj záměr vyvolat v poškozených obavy z toho, že mohou být napadeni, že jim bude pobyt na zahradě znepríjemňován a že budou uráženi. Cílené jednání realizované v daném záměru je konáno v přímém úmyslu ve smyslu § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

40. Při posouzení závěrů učiněných soudy je zjevné, že o tom, že oba obvinění jednali úmyslně, není důvod pochybovat. Soudy subjektivní stránku dovozovaly, jak bývá obvyklé, nepřímou ze všech okolností případu, za kterých ke spáchání trestného činu došlo. Vycházely z chování obviněných, a to jak před vlastním činem, tak i v jeho dalších fázích, opíraly se tedy zcela důvodně i o další výsledky dokazování, z nichž logicky závěr o jejich zavinění vyplývá (srov. například rozhodnutí č. [62/1973](#) a [41/1976](#) Sb. rozh. tr., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 5. 2010, sp. zn. [8 Tdo 394/2010](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2001, sp. zn. [5 Tz 225/2001](#), či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. [IV. ÚS 2728/12](#)). K námitkám obviněných lze jen zmínit, že soudy na jejich úmysl usuzovaly z komplexu všech provedených důkazů, a braly do úvahy i všechna z nich plynoucí zjištění.

41. Všechny výše uvedené skutečnosti dostatečně dosvědčily závěr, že obvinění naplnili znaky přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), b), d) tr. zákoníku, který obvinění spáchali ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, neboť svým úmyslným společným jednáním poškozené dlouhodobě pronásledovali tím, že jim vyhrožovali ublížením na zdraví, sledovali je, omezovali je v jejich obvyklém způsobu života, a toto jednání bylo způsobilé v poškozených vzbudit důvodnou obavu o jejich život a zdraví a o život a zdraví osob jim blízkých.

VII. Závěr

42. Podle výše rozvedených důvodů lze shrnout, že nevznikají pochybnosti o tom, že se obvinění dopustili jednání, které je popsáno ve skutkové větě přezkoumávaných rozhodnutí, a že po všech stránkách naplnili znaky přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 tr. zákoníku.

43. Když Nejvyšší soud neshledal dovolání důvodnými, a k tomuto závěru dospěl z obsahu dovoláním napadených rozhodnutí a příslušného spisu, z nichž je dostatečně patrné, že v řízení předcházejícím vydání přezkoumávaného rozhodnutí nedošlo k vytýkaným pochybením a že použitá právní kvalifikace je správná, dovolání obviněných jako zjevně neopodstatněná podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.